

KINH NGHIỆM CHO SINH VIÊN NGÀNH LUẬT TẠI HỌC VIỆN CÁN BỘ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

TS. Lê Bí Bo¹

1. Đặt vấn đề:

Ngày 01 tháng 6 năm 2016, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Quyết định số 1858/QĐ-BGDĐT cho phép Học viện tổ chức hoạt động đào tạo đại học từ năm học 2016 – 2017. Đồng thời, ngày 06 tháng 7 năm 2016, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã có Quyết định số 2288/QĐ – BGDĐT đồng ý cho Học viện tuyển sinh trình độ đại học ngành Quản lý Nhà nước². Đến nay, Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh (Học viện) đào tạo 05 chuyên ngành: Quản lý Nhà nước, Luật, Công tác xã hội, Xây dựng Đảng và Chính quyền Nhà nước, Chính trị học. Với số lượng sinh viên 05 ngành học, tất cả các ngành đều học môn pháp luật đại cương giống như chương trình của các trường đại học khác. Mục tiêu và yêu cầu đào tạo sinh viên khi tốt nghiệp tại Học viện về cơ bản phải: vững về chính trị, tinh thông nghiệp vụ và giỏi về pháp luật. Như vậy, giỏi về pháp luật là một trong những yếu tố cấu thành chất lượng của một sinh viên ngành luật khi tốt nghiệp.

Trong phạm vi bài viết này, tôi xin trao đổi về phương diện học luật, sinh viên có thể làm nghề gì và các giải pháp để sinh viên ngành Luật tại Học viện sau khi tốt nghiệp tìm được việc làm đúng ngành nghề đã lựa chọn. Đây không phải là những vấn đề mang tính công thức, quy tắc hay khuôn mẫu mà chỉ là những chia sẻ từ trải nghiệm của bản thân trong quá trình nghiên cứu và giảng dạy tại Học viện.

2. Học Luật có thể làm nghề gì?

Đây là câu hỏi chắc hẳn các bạn sinh viên sẽ đặt ra khi lựa chọn nghề Luật. Nói đến ngành Luật, đa số các bạn thí sinh cùng với người thân đều cho rằng tương lai ắt hẳn sẽ hành nghề Luật sư, làm trong tòa án hoặc viện kiểm sát... Không hẳn là như vậy. Khi kinh tế ngày càng phát triển mạnh cùng xu hướng hội

¹ Giám đốc Trung tâm Đào tạo bồi dưỡng nghiệp vụ và ngoại ngữ

² <http://hocviencanbo.hochiminhcity.gov.vn/web/guest/tin-tuc>

nhập quốc tế tạo điều kiện để hoạt động kinh doanh trở nên đa dạng, các doanh nghiệp cần có những nhân lực am hiểu luật kinh tế để đảm bảo doanh nghiệp hoạt động một cách hiệu quả và hợp pháp. Đồng thời đời sống xã hội có nhiều vấn đề phức tạp cần có nhiều nhân lực am hiểu về hành lang pháp lý để tư vấn, xử lý thì sinh viên ngành Luật ra trường có rất nhiều cơ hội việc làm.

Cơ hội việc làm cho sinh viên ngành Luật đang thực sự rộng mở khi nhân lực hoạt động trong ngành vẫn đang rất thiếu. Ngay khi tốt nghiệp, cử nhân Luật có thể làm việc ở nhiều vị trí như:

- Luật sư, thẩm phán, thẩm tra viên, chấp hành viên, cố vấn pháp lý, chuyên viên pháp lý, công chứng viên,...
- Công việc liên quan đến pháp lý tại các cơ quan nhà nước, tòa án, sở tư pháp.
- Đảm nhận công việc liên quan đến pháp lý cho các doanh nghiệp, các đơn vị sản xuất, tổ chức kinh tế, xã hội.
- Chuyên viên tư vấn pháp luật, chuyên viên lập pháp, hành pháp và tư pháp trong các tổ chức dịch vụ pháp luật.
- Giảng viên ngành Luật.
- Và các nghề khác (rất linh hoạt trong nghề khi học thêm chứng chỉ như kế toán...)

3. Giải pháp để sinh viên ngành Luật tại Học viện sau khi tốt nghiệp tìm được việc làm đúng ngành nghề đã lựa chọn

Để có được các vị trí việc làm như trên, sinh viên Khoa Luật cần phải trau dồi kiến thức, kinh nghiệm cũng như kỹ năng cho bản thân. Các giải pháp đó là:

- Thứ nhất, kiến thức chuyên sâu về pháp luật:

Điều cần thiết trên hết là kiến thức chuyên sâu về pháp luật thông qua phương pháp học tập các môn pháp luật. Phương pháp được hiểu là: “*Cách thức nhận thức, nghiên cứu hiện tượng của tự nhiên và đời sống xã hội*”³. Học tập các

³ Viện ngôn ngữ học (1997), Từ điển tiếng Việt, Nxb Đà Nẵng, Tr.766.

môn pháp luật là quá trình nghiên cứu một hiện tượng đặc thù của đời sống xã hội – hiện tượng chính trị, pháp lý.

Cũng giống như khi các sinh viên học các môn xã hội trong những năm phổ thông, chẳng hạn như lịch sử, địa lý, giáo dục công dân... sinh viên không thể ép mình học thuộc lòng ngay lập tức mà phải có phương pháp học tập cụ thể để có thể tiếp nhận khối lượng kiến thức lý thuyết lớn. Học Luật cũng vậy, ngoài niềm đam mê, sinh viên phải thông minh trong xử lý kiến thức để có thể nhớ lâu và vận dụng hợp lý giúp công việc đạt hiệu quả cao. Cần có phương pháp học Luật, đó là:

- + Chuẩn bị đầy đủ tài liệu, giáo trình phù hợp trong quá trình học.
- + Thường các buổi học về lý thuyết trên lớp sẽ dễ gây cảm giác nhàm chán, nhưng kinh nghiệm cho thấy các bạn nên tham gia đầy đủ vì có những vấn đề thắc mắc sẽ được giảng viên giải đáp và được bổ sung thêm kiến thức ngoài sách vở, giáo trình. Chỉ cần ghi chú lại sẽ tạo thuận lợi rất nhiều cho bạn khi cần.
- + Tất nhiên là chúng ta không thể nhớ hết tất cả kiến thức trong một buổi học nên cần phải xem đi, xem lại khi về nhà là điều rất cần thiết.
- + Đối với những điều không hiểu nên mạnh dạn chia sẻ với giảng viên, bạn bè để trao đổi, đảm bảo hiểu đúng vấn đề. Việc nhận ra cái sai của mình cũng là một cách hữu hiệu để nhớ kiến thức.
- + Sử dụng sơ đồ tư duy là một trong những giải pháp hiệu quả để nắm kiến thức một cách rõ ràng, dễ hiểu.
- + Tích cực tìm hiểu thêm thông tin từ các nguồn sách báo, internet để cập nhật kịp thời kiến thức mới, quy định mới.
- + Luyện tập kỹ năng đọc sách nhanh bằng cách bao quát nội dung vấn đề từ bằng những cụm từ cần thiết.
- + Đọc nhiều tình huống trên các tạp chí chuyên ngành và tự tìm cách xử lý đồng thời tham khảo cách xử lý tình huống của người đi trước, có chuyên môn, rút ra kinh nghiệm cho bản thân.
- + Không những phải nắm chắc, nắm vững kiến thức pháp lý, sinh viên cần phải trau dồi khả năng tư duy logic, tư duy khoa học mới có thể giải quyết vấn đề một cách hợp lý nhất.

- Thứ hai, kỹ năng vận dụng kiến thức lý luận vào giải quyết các vấn đề thực tế:

Các sinh viên sẽ nhầm tưởng, học ngành luật chỉ cần ghi nhớ đầy đủ các quy định pháp luật, nắm chắc kiến thức pháp lý thì sẽ thành công. Điều đó thực sự là cần thiết nhưng chưa đủ, đối với ngành Luật, những trải nghiệm thực tế vô cùng quan trọng bởi từ lý thuyết đến thực tiễn cách nhau khá xa. Các sinh viên phải biết vận dụng kiến thức của mình vào đúng trường hợp, đúng tình huống thì mới mang lại hiệu quả. Vì thế, trong quá trình học sinh viên cần phải:

- + Tham gia vào các hoạt động thực tế tại khoa.
- + Tham gia các buổi tư vấn pháp luật tại các công ty.
- + Tham dự các buổi sinh hoạt định kỳ của các câu lạc bộ pháp luật hoặc các câu lạc bộ chuyên môn.
- + Nên tìm các công việc liên quan đến chuyên môn ngành học để làm thêm, có thể là có lương hoặc không lương nhưng có thể tích lũy cho bạn nhiều kinh nghiệm quý báu.

- Thứ ba, trang bị các kỹ năng “mềm” cần thiết khác:

Ngoài ra, các yếu tố không thể thiếu cho ứng viên ngành luật thời hiện đại là các kỹ năng mềm bởi vì ngành luật là một trong những ngành gắn liền với hoạt động giao tiếp, ứng xử. Sinh viên có thể rèn luyện thêm kỹ năng mềm cho mình bằng cách:

- + Tham gia các hoạt động xã hội của khoa, các câu lạc bộ của Đoàn Thanh niên Học viện.
- + Rèn luyện kỹ năng giao tiếp: hỏi những điều muốn hỏi, mạnh dạn đưa ra ý kiến trong các vấn đề, lựa chọn từ ngữ, thái độ, cử chỉ đúng mực.
- + Thường xuyên tham gia các hoạt động nhóm để có kỹ năng làm việc nhóm như lập kế hoạch nhóm, phân chia đầu việc, phối hợp trong các hoạt động.
- + Rèn luyện kỹ năng đàm phán, ứng xử, kỹ năng giải quyết vấn đề qua các phiên tòa giả định, các buổi thực tập tư vấn luật pháp tại Khoa, Học viện.
- + Trong quá trình học tập, sinh viên cần rèn luyện kỹ năng tra cứu thông tin trên các phương tiện sách báo, internet,...

+ Tham gia học tập các lớp kỹ năng mềm do Học viện tổ chức theo kế hoạch đào tạo từng năm dành cho sinh viên.

- Thứ tư, nâng cao trình độ tiếng anh giao tiếp và chuyên ngành

Khả năng sử dụng tiếng anh giao tiếp thành thạo và chuyên ngành Luật đóng vai trò quan trọng. Nếu đã quyết định lựa chọn ngành Luật sinh viên nên xác định cho mình lộ trình học tiếng anh bằng cách:

+ Tập thói quen đọc các tạp chí chuyên ngành Luật viết bằng tiếng Anh. Khi gặp từ vựng một cách lặp đi lặp lại trong các tình huống tự khắc ta sẽ ghi nhớ.

+ Tìm kiếm các website, từ điển chuyên ngành để đảm bảo học từ vựng một cách sát sao nhất.

+ Tham gia các câu lạc bộ tiếng anh HCA để trao đổi, học hỏi đồng thời luyện kỹ năng nghe nói tiếng Anh.

Nhằm đào tạo nguồn nhân lực pháp lý chất lượng, đáp ứng nhu cầu của đất nước, cụ thể là Thành phố Hồ Chí Minh, Học viện với chuyên ngành đào tạo Luật đã không ngừng phát triển với đội ngũ giảng viên nhiệt tình, năng động, chuyên môn cao và được tập huấn trau dồi kiến thức mới, kỹ năng giảng dạy thường xuyên. Bên cạnh đó, Học viện luôn chú trọng đầu tư cơ sở vật chất tiên tiến, hiện đại, phục vụ tối đa cho việc học tập của sinh viên. Quá trình học, sinh viên sẽ được cung cấp kiến thức chuyên sâu về pháp luật, đồng thời được trau dồi khả năng phân tích tình huống, khả năng sử dụng ngôn ngữ chuyên môn, thuật ngữ pháp lý chuyên ngành sao cho đạt hiệu quả cao nhất. Bên cạnh đó, chương trình đào tạo còn rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên qua các hoạt động ngoại khóa, những giờ trợ giúp pháp lý, tư vấn pháp luật tại các công ty, tham dự các phiên tòa đến việc thực hiện các chủ đề sinh hoạt định kỳ gắn với yếu tố thời sự của Đoàn thanh niên, các câu lạc bộ. Ngoài ra, sinh viên ngành Luật cũng được phát triển các kỹ năng “mềm” như kỹ năng đàm phán, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng thuyết trình, kỹ năng làm việc nhóm và khả năng sử dụng ngôn ngữ tiếng anh chuyên ngành nhằm giúp cho sinh viên sau khi tốt nghiệp có thể tự tin làm việc và khẳng định bản thân trước sự phát triển kinh tế nhanh và bền vững của đất nước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Quyết định 1878/QĐ-TTCP của thủ tướng Chính phủ ngày 15 tháng 10 năm 2014 về việc thành lập Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh.
2. Quyết định 2288/QĐ-BGDĐT ngày 06 tháng 7 năm 2016 về việc cho phép Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh đào tạo ngành quản lý nhà nước trình độ đại học hệ chính quy.
3. <http://hocviencanbo.hochiminhcity.gov.vn/web/guest/tin-tuc>
4. Viện ngôn ngữ học (1997), Từ điển tiếng Việt, Nxb Đà Nẵng, Tr.766.
5. Luật sư Nguyễn An (2021), Định hướng nghề nghiệp, Nxb Hồng Đức.

<http://hocviencanbo.hochiminhcity.gov.vn>